

Foto: Arne Johansson & Claes Jörnsköld

FLYGÅRET 1985-86

CFV har till regeringen 1986-11-28 överlämnat sin årsredovisning. Detta dokument har genom åren haft sin tyngdpunkt på olika områden, typ: obalans i ekonomin, avsaknaden av politiska beslut, osäkerheter i framtida materielltillförsel. Årets upplaga är klart "personalprioriterad", d v s innehållet präglas av den personalkris som drabbat Flygvapnet och vars verkningar FV ännu inte sett slutet av. – Här en sammanfattning av årsredovisningen, som omspannar budgetåret 1985/86.

Verksamheten inom anslag "D1 Flygvapenförband, ledning och förbandsverksamhet" har under 1985/86 genomförts enligt regleringsbrevet. Hård prioritering har varit nödvändig och i tidigare årsredovisningar anmälda eftersläpningar eller brister har endast i begränsad omfattning

kunnat åtgärdas. I vissa fall har eftersläpningar och brister ytterligare förstärkts. I samband med lokal verksamhetsplanering och under budgetdialogen 1985 har nödvändig begränsning, främst föranledd av personalbrist, beslutats i myndigheternas produktionsmål för 1985/86. I årsre-

dovisningen sker värderingen dock mot av regeringen ålagt uppdrag (primäruppdraget).

I årsredovisningen anmäls i flera fall *bristande måluppfyllnad*. Den väsentligaste orsaken härtill är brist på personal. I CFV skrivelse 1985-11-25 nr H

Personal- situationen allvarlig

486:6672, bilaga 2 anmälda förhållanden vad gäller personalsituationens konsekvenser har gällt även under 1985/86.

● ● Obalansen mellan behov och tillgång på personal beror främst på att **förtidsavgångarna** varit större än prognostiserat samt att nya uppgifter ålagts CFV utan tillräckligt personaltillskott. Följden har blivit, dels att uppgifter flyttats till andra nivåer eller enheter och försvårat eller omöjliggjort planerad rationalisering inom dessa, dels att planer för organisations- och personalutveckling inte har kunnat fullföljas på avsett sätt. Sammantaget bedöms *personalsituationen i Flygvapnet som mycket allvarlig*.

Förlusten av ett stort antal färdigutbildade, kvalificerade flygförare kommer under lång tid att få allvarliga konsekvenser. Detta gäller såväl möjligheten att bibehålla en kompetent ledningsorganisation inom flygsystemen som möjligheten att ge kontinuitet inom flygutbildningen. Problem föreligger bl a vad gäller överförandet av det taktiska och flygsäkerhetsmässiga arvet till den yngre generationen. Om förtidsavgångarna bland flygförare skulle ha fortsatt utan att lämpliga motåtgärder vidtagits, skulle snabbt ett läge inträtt där *anbefalld beredskap inte kunnat upprätthållas och krigsdivisionernas för många allvarligt sjunkit*.

Det under året träffade särskilda löneavtalet för **flygförare** har minskat avgångarna bland flygande personal i sk mellanålder. Obenägenheten hos de yngsta flygförarna att teckna avtal är emellertid oroande. Ansträngningarna att förmå den flygande personalen att stanna kvar i Flygvapnet måste fortsätta.

Förtidsavgångar bland **teknisk personal** är likaså mycket oroande. Under de närmaste åren kommer personalbrist att föreligga såväl för erforderlig flygtidsproduktion som för basförbandsproduktion (mob- och krigsplanläggning, befälsutbildning, övningar).

Även inom andra områden – t ex stridsledning, samband, vädertjänst och förvaltning – har förtidsavgångarna lett till allvarliga avbräck i produktionen.

För att situationen inte skall förvärras och oreparabla skador uppstå är det av största betydelse att åtgärder snarast vidtas, så att den anställda personalen väljer att stanna kvar i Flygvapnet. Marknadsanpassning av löner bedöms vara den effektivaste och snabbast verkande åtgärden.

Inom ramen för 1986 års löneförhandlingar slutförs för närvarande arbetet för att nå betydande förbättringar för nämnda personalgrupper.

● ● Enligt ÖB:s fredsorganisationsplan 1982 (ÖB FOP 82) planerades, som ett medel för att uppnå besparingar, en **per-**

sonalminskning motsvarande 1265 personalår. Personalminskningen förutsattes kunna ske inom flera verksamhetsområden, dels genom indragning av enheter (t ex F1, F18), dels genom verksamhetsrationalisering (förråd, förplägnad, sjukvård etc). Personalminskningen förutsattes kunna ske i huvudsak genom naturlig avgång i samband med pensionering.

Personalminskning genom indragning av enheter har i stort följt planerna. Den till följd av indragningarna ökade arbetsbördan för kvarvarande enheter och personal underskattades dock vid planeringstillfället. Obalans har därför uppkommit mellan behov och tillgång främst vad gäller militär personal. Inom den sk stödproduktionen har brister nu konstaterats, vilka *påverkar mobiliseringssäkerheten*. Personalminskningsmålet enl FOP 82 bör därför snarast omprövas. CFV har tidigare anmält detta förhållande till ÖB i programplaneunderlaget 1986-91 och 1987-92.

Personalsituationen för militär personal har tvingat CFV att prioritera rekrytering och grundutbildning. Satsningen medför ökat behov av flygtid (flygtidsproduktion) samt fler lärare/instruktörer vid skolförbanden och flottiljerna. Under planeringen inför 1985/86 har därför begränsningar gjorts av verksamheten inom operativ och krigsorganisatorisk verksamhet samt allmän ledning. Begränsningar har varit nödvändiga även vad gäller tillämpningsövningar och befälsutbildning.

Den totalt uttagna flygtiden har understigit det i anslagsframställningen anmälda flygtidsbehovet. Förtidsavgångar bland flygförare har dock medfört att det individuella flygtidsuttaget i stort har kunnat tillgodoses.

● ● 1985/86 har **ingen omkommit** genom flygolyckor. Åtta flygplan har dock totalhavererat vid sex haveritillfällen. Ett flyghaveri bedöms ha sin orsak i materielfel. I övrigt bedöms haveriorsaken vara mänsklig felfunktion. Haverierna analyseras i Försvarets flygsäkerhetsanalys 85/86 (OFYL 1317). CFV arbete för ökad flygsäkerhet ges fortsatt hög prioritet.

Under 1985/86 har cirka tolv procent mer flygtid än planerat uttagits på flygplan TP 84 Hercules. Överutnyttjandet kan helt hänföras till Sveriges medverkan vid hungerkatastrofen i Etiopien. Det höga flygtidsuttaget och långa utlandskom-

menderingar har medfört en hög belastning på personalen med oregelbundna och obehagliga tjänstgöringsförhållanden och betydande övertid.

Beslutad uppbyggnad av en tung flygtransportenhet på F7 har inte heller under 1985/86 kunnat genomföras fullt ut, då ingen personal f n kan överföras från 35- eller 37-systemen. Uppställt organisationsmål bedöms inte bli uppnått under 1980-talet.

Behovet av räddningstjänst med helikopter för det civila samhället ökar ständigt. Sammantaget är sådana insatser under budgetåret 1985/86 (inkl de akuta sjuktransporterna) fyra gånger fler än insatserna inom den militära flygräddningen. Den övre gränsen för denna verksamhet är uppnådd med nuvarande resurser och organisation. Tillgängligheten på räddningshelikoptrar har varit lägre än tidigare år p g a tekniska fel samt ombyggnad av fyra av FV:s HKP 4:or till ubåtsjakt för Marinens räkning.

● ● Uppdraget att öka **Trafikflygarhögskolans** (TFHS) kapacitet till antagning av 60 elever/år har inte kunnat genomföras. Orsaken är personalbristen i Flygvapnet samt otillräcklig medverkan från flygbolagen. Det är angeläget att den lägre utbildningsvolymen vid TFHS inte tillåts orsaka ytterligare försvagning av FV. Regeringens linje är också att hålla FV:s kapacitet uppe.

Den nya basorganisationen (basbat 85) har införts under året. Materieell omorganisation av basbataljonerna är mer arbetskrävande än vad som förutsetts och försvåras av teknikerbristen och brist på förrådsmän. Om planerad personalåtertagning inte sker, kommer tiden för omorganisationen att förlängas på ett icke acceptabelt sätt.

Grundutbildning av värnpliktiga har genomförts i stort enligt plan. Ett flertal förband anmäler dock att p g a befälsbrist den allmänmilitära utbildningen under praktiskskedet inte blivit genomförd i planerad omfattning.

Repetitionsutbildning (RU) har genomförts i stort enligt plan. Dock har ett par övningar inställts. Ett genomgående problem vid RU är att anstånd meddelas ett stort antal värnpliktiga, ofta i ett sent skede. Detta försvårar planering och genomförande. M h t den nödvändiga prioriteringen av grundutbildningen av anställd personal föreligger även problem att till krigsförbandsövning (KFÖ) frigöra fast anställd personal med fredstjänstgöring vid Flygvapnets skolor. Problemet kommer att kvarstå under de närmaste åren. Trots hög prioritet för KFÖ ser CFV svårigheter att i närtid genomföra planerad KFÖ-verksamhet. ■

FS/Prod